

1.2 Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Frode Jacobsen, lederen Eigil Knutsen, May Britt Lagesen, Tellef Inge Mørland og Mona Nilsen, fra Høyre, Tina Bru, Mahmoud Farahmand, Heidi Nordby Lunde og Helge Orten, fra Senterpartiet, Kjerstin Wøyen Funderud, Geir Pollestad og Per Martin Sandtrøen, fra Fremskrittspartiet, Hans Andreas Limi og Roy Steffensen, fra Sosialistisk Venstreparti, Cato Brunvand Ellingsen, fra Rødt, Marie Sneve Martinussen, fra Venstre, Sveinung Rotevatn, fra Miljøpartiet De Grønne, Lan Marie Nguyen Berg, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, tar omtalen til orientering og viser til at strømstøtte til husholdninger ble behandlet i Innst. 20 S (2022–2023).

Komiteens medlemmer fra Høyre slutter seg til regjeringens forslag til økonomiske tiltak i møte med krigen i Ukraina og fordømmer Russlands krig. Sammen med våre allierte i NATO og EU er det viktig at Norge fortsetter å styrke forsvar og beredskap. Norge skal stille opp for Ukraina og hjelpe ukrainere på flukt fra krigen. Det vises ellers til merknadene i Innst. 25 S (2022–2023) fra energi- og miljøkomiteens medlemmer fra Høyre om redegjørelsen av olje- og energiministeren om kraftsituasjonen. Det vises også til Innst. 20 S (2022–2023), hvor disse medlemmer sluttet seg til økt strømstønad til husholdningene. Høyre foreslo støtte til bedriftene allerede i januar i år og 90 pst. støttegrad for husholdningene i sommer. Forslagene ble holdt innenfor en ansvarlig økonomisk ramme med lavere offentlig pengebruk i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.

Disse medlemmer merker seg at dette er den tiende ekstraordinære proposisjonen om tilleggsbevilgninger i 2022. I en situasjon med krig og energikrise er det riktig at det offentlige bruker penger for å håndtere konsekvensene i Norge, bistå våre allierte og hjelpe mennesker med sårbar økonomi. Samtidig må utgiftene holdes innenfor en ansvarlig ramme norsk økonomi tåler. Det er nødvendig å føre en stram finanspolitikk som ikke gir utgiftsvekst som legger ytterligere press på rentene. Regjeringen har selv advart mot konsekvensene av høy offentlig pengebruk i flere sammenhenger. Disse medlemmer kan likevel ikke se at regjeringen har foreslått tilstrekkelige tiltak for å redusere offentlige utgifter i løpet av 2022 eller i statsbudsjettet for 2023.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at norske husholdninger og bedrifter rammes av en betydelig prisvekst som kommer på top-

pen av Arbeiderparti–Senterparti-regjeringens skatte- og avgiftsskjerpelser for 2022, som var de høyeste på 20 år. Prisveksten på særlig drivstoff, mat og strøm svekker kjøpekraften til folk og bedrifter, mens staten aldri har hatt høyere inntekter enn nå. Staten blir rikere mens befolkningen blir fattigere. Disse medlemmer registrerer at regjeringen ikke gjør noe med de høye avgiftene på drivstoff og strøm, ei heller tar grep mot matpriser som har steget med over 12 pst. siste år. Disse medlemmer viser til at reduserte avgifter vil bringe prisveksten ned og sikre hverdagsøkonomien for befolkningen. Disse medlemmer vil i denne sammenheng vise til Fremskrittspartiets forslag om å fjerne drivstoffavgiftene og elavgiften samt halvere matmomsen i revidert nasjonalbudsjett for 2022, jf. Meld. St. 2 (2021–2022) og Innst. 450 S (2021–2022).

Disse medlemmer støtter forslagene om militær støtte og bistand til Ukraina samt økt bevilgning til CO₂-kompensasjon for industrien.

Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslår forbedringer i den mangelfulle strømstøtteordningen. Disse medlemmer mener at dette ikke er tilstrekkelig. Staten har betydelige ekstrainntekter fra strøm, og denne byrden bæres av folk og bedrifter. Disse medlemmer mener at ekstrainntektene fra strøm skal tilbakeføres til befolkningen og bedriftene. Disse medlemmer mener at den mangelfulle strømstøtteordningen skal utvides for næringsvirksomhet, at fritidseiendommer skal omfattes, og at dekningsgraden skal være 100 pst. over 50 øre/kWt.

Disse medlemmer mener at en slik innretning på tilbakebetaling av statens ekstra profitt på strøm vil gi lavere strømregninger for folk og bedrifter og samtidig bidra til å redusere inflasjonen i sterkere grad enn regjeringens forslag.

Disse medlemmer oppfatter regjeringens beslutning om å unnta eiere av fritidseiendommer fra strømstøtte som urimelig og lite gjennomtenkt. Eieendommer i kalde strøk med innlagt vann må ha oppvarming for å sikre dem mot skader selv om de ikke brukes, og strømkostnadene til sikring mot frostskaider alene kan bli svært høye. Det er dokumentert at de typiske blant 600 000 hytteeiere er helt vanlige folk, ofte pensjonister, og ikke «rikfolk med luksuseiendommer». Det er også dokumentert at disse, som deltidsinnbyggerne i hyttekommuner, står for en helt avgjørende del av omsetningen og arbeidsplassene for mange bransjer i distriktene. Næringsliv og arbeidsplasser vil rammes hardt dersom fritidseiendommene blir stående tomme en hel vintersesong for å spare kostnader. Disse medlemmer peker videre på misforholdet i at dagens ordning omfatter store hus og sekundærboliger brukt som fritidsbolig, men ikke fritidsboliger, selv der husholdningens samlede strømforbruk er under grensen på 5 000 kWt/mnd.

Disse medlemmer viser til at energi- og miljøkomiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har fremmet forslag om utvidelse av strømstøtteordningen til å omfatte både nærings- og fritidseiendommer, samt at støttebeløpet økes til 100 pst. dekning over 50 øre/kWt, jf. behandlingen av Dokument 8:283 S (2021–2022) i Innst. 25 S (2022–2023), hvor det fremgår følgende:

«Strømstøtte til privatpersoner

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti vil påpeke at innbyggerne i Norge historisk har kunnet nyte godt av lave strømpriser fordi vi er en vannkraftnasjon. At gjennomsnittsprisen på strøm for perioden 2002–2020 var 28 øre/kWh, er en god illustrasjon på dette. Disse medlemmer vil understreke at de ekstreme strømprisene vi har hatt det siste året, har store negative konsekvenser for vanlige folks privatøkonomi i store deler av landet, samtidig som det offentlige tjener titalls milliarder på krisen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti vil vise til at produksjonskostnadene på strøm er ca. 10–15 øre per kWt. Disse medlemmer vil påpeke at de rekordhøye strømprisene i praksis innebærer en ekstremt stor verdioverføring fra konsument til produsent, fra private husholdninger til det offentlige. Det er ikke akseptabelt at forbrukerne i en gjennomelektrofisert og selvforsynt energinasjon som Norge skal påføres store ekstrautgifter, og disse medlemmer mener at verdiene i størst mulig grad må tilbakeføres til konsumentene. Disse medlemmer mener det bør innføres en pris på maksimalt 50 øre, altså 100 pst. strømstøtte over 50 øre/kWt for å skjerme norske forbrukere.

Strømstøtte til bedrifter

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre vil påpeke at de enorme økningene i strømprisene skaper stor uro i næringslivet. En betydelig andel av bedriftene som i en normalsituasjon er levedyktige, frykter at de ikke vil overleve nok en vinter uten hjelp til å håndtere strømregninger som er mange ganger større enn normalt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil påpeke at mens Norge har økt sin kraftproduksjon siden 2010 med 33 TWh (27 pst.), har Tyskland redusert sin kraftproduksjon med 48 TWh (-7,5 pst.), Storbritannia har redusert produksjonen med 72 TWh (-19 pst.), og Danmark har redusert produksjonen med 6 TWh (-14 pst.). Produksjonen er altså blitt kraftig redusert, kraftmiksen er totalforandret, og stabiliteten er borte. Dette påvirker også forholdene her hjemme. Disse medlemmer vil understreke at dagens situasjon, med lav produksjon, skyhøye energipriser og lite forutsigbarhet, er svært problematisk for næringslivet og er til hinder for fremtidig verdiskaping og utvikling av det norske velferdssamfunnet.

Disse medlemmer er opptatt av at vi finner økonomisk bærekraftige løsninger, slik at folk kan være trygge på at de har en jobb å gå til. Disse medlemmer vil peke på at økende energi- og drivstoffpriser også har ført til en stor, global prisstigning på ulike innsatsfaktorer og råvarer. Dette skaper i kombinasjon med ekstrempriser på strøm en svært vanskelig situasjon for mange bedrifter. Disse medlemmer mener derfor det bør innføres en pris på maksimalt 50 øre, altså 100 pst. strømstøtte over

50 øre/kWt, for å skjerme norsk næringsliv, sikre norske arbeidsplasser og få levedyktige bedrifter gjennom dagens priskrise.

Strømstøtte til frivillig sektor

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti vil påpeke at de store økningene av strømprisene rammer frivillig sektor hardt. Disse medlemmer vil påpeke at særlig idrettsanlegg ofte er sterkt strømkrevende, og at marginene er små både i idretts- og kultursektoren. Videre er det et viktig poeng at både idrett og kultur har to tunge år bak seg med lavere aktivitet på grunn av koronapandemien. Disse medlemmer vil påpeke viktigheten av gode rammevilkår for frivillig sektor, og at en innføring av en pris på maksimalt 50 øre, altså 100 pst. strømstøtte over 50 øre/kWt vil ha stor betydning for idretten, kulturlivet og organisasjonslivet.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

‘Stortinget ber regjeringen innføre en pris for strøm på maksimalt 0,50 kr per kWt inkl. mva. Dette gjøres gjeldende for alle, både husholdninger, fritidseiendom, frivilligheten og næringsliv, fra 1. september 2022. Strømstøtten settes da til 100 pst. over 50 øre. Strømstøtten varer fram til strømprisene er normalisert igjen.’»

Disse medlemmer registrerer at regjeringen foreslår en energitilskuddsordning for næringslivet, men at dette ikke er nok for å trygge bedrifter og arbeidsplasser i en tid med ekstreme strømpriser. Disse medlemmer ønsker en modell der strømstøtteordningen omfatter alle, både husholdninger og næringsliv, men registrerer at det ikke er flertall for dette. Disse medlemmer mener det er viktig at det hurtig gjøres forbedringer i regjeringens forslag til strømstøtteordning for næringsvirksomhet som inneholder så mange avgrensninger og forutsetninger at mange bedrifter med behov faller utenfor, samt at støttegraden er for lav.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til forbedringer i strømstøtteordningen for næringslivet.»

Komiteens medlem fra Venstre slutter seg til regjeringens forslag til endringer i innværende statsbudsjett som følge av krigen i Ukraina. I en krevende sikkerhetspolitisk situasjon med stor usikkerhet i verden er det svært viktig at Norge styrker sikkerheten, stiller opp for Ukraina så lenge det er nødvendig, og hjelper ukrainere på flukt. Det vises også til merknadene i Innst. 25 S (2022–2023) fra energi- og miljøkomiteens medlem fra Venstre om redegjørelsen av olje- og energiministeren om den krevende kraftsituasjonen, og til Innst. 20 S (2022–2023), hvor dette medlem sluttet seg til økt strømstønad til husholdningene. Det vises også til at Venstre allerede i januar foreslo støtte til små og mellomstore bedrifter, som regjeringen da avviste, samtidig som pengebruken ble redusert i forslaget til revidert nasjonalbudsjett.

2. Forslag under det enkelte departement

2.1 Utenriksdepartementet

KAP. 119 ØKONOMISK STØTTE TIL UKRAINA

Post 70 (Ny) Støtte til Ukraina i møte med den russiske invasjonen

Komiteens medlem fra Rødt viser til egen merknad under kap. 1700 post 79, der Rødt foreslår at

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
119	Økonomisk støtte til Ukraina	
	70 (Ny) Støtte til Ukraina i møte med den russiske invasjonen, <i>kan overføres</i> , bevilges med	2 691 000 000»

KAP. 140 UTENRIKSDEPARTEMENTET

Post 21 Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*

Sammendrag

Bistand til land i krig innebærer forhøyet risiko for at støtten ikke oppnår planlagte og varige resultater. Det er nødvendig å akseptere høy risiko, men samtidig gjøre tiltak for å unngå at bistanden ikke når frem på grunn av korrupsjon eller kommer den russiske okkupasjonsmakten til gode. Det foreslås betydelig økt støtte til Ukraina i denne proposisjonen. Regjeringen er opptatt av at midlene forvaltes på en god måte i en stadig skiftende og usikker situasjon. Regjeringen foreslår derfor å midlertidig øke kapasiteten til å forvalte midlene som foreslås bevilget under kap. 159 post 73.

Utfallet av krigen vil prege Europa i mange år fremover. Norge skal være en betydelig bidragsyter til det internasjonale, og spesielt det europeiske, arbeidet for Ukraina. Felles europeiske løsninger er i vår interesse, og det er viktig at vi er tett på prosessene. Dette kan innebære behov for å sekundere norsk personell til samarbeidende institusjoner, som for eksempel Ukraine Reconstruction Platform omtalt under kap. 159 post 73.

Det foreslås å øke bevilgningen med 5 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 159 REGIONBEVILGNINGER

Post 73 (Ny) Ukraina og naboland, *kan overføres*

Sammendrag

Regjeringen foreslår at det bevilges 3 995 mill. kroner på en ny post til Ukraina og naboland, som utenriksministeren vil være ansvarlig for. Av dette foreslås 2 mrd. til innkjøp av gass gjennom EBRD for å bidra til å sikre

pengene som foreslås bevilget til internasjonale finansieringsmekanismer for militær støtte til Ukraina, i stedet bevilges direkte som støtte til Ukraina, som frie midler slik den ukrainske staten finner det hensiktsmessig og nødvendig å prioritere disse.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

energiforsyningen i Ukraina gjennom vinteren. Resterende bevilgning på om lag 2 mrd. kroner vil i hovedsak fordeles med 1 mrd. kroner til driftsstøtte gjennom Verdensbanken og 1 mrd. kroner til humanitær bistand. Dette kan endres i tråd med behovene i Ukraina og nabolandene.

Usikkerheten rundt krigens utvikling er bakgrunnen for at regjeringen foreslår at støtten til Ukraina skal være fleksibel. Regjeringen foreslår at bevilgningen kan gå til humanitær bistand, driftsstøtte til den ukrainske staten og gjenoppbygging. Midler vil også kunne brukes til å støtte tiltak for ukrainske flyktninger i naboland og til å avhjelpe naboland med andre konsekvenser av krigen. Det er situasjonen i Ukraina som vil legge føringer for hvilken type bistand det er behov for. Regjeringen foreslår derfor å samle utviklingsbistand til Ukraina og naboland på én post, der bevilgningen kan benyttes til både humanitær, kortsiktig og langsiktig bistand. En slik fleksibilitet er avgjørende for rask og effektiv respons.

Bevilgningen skal bidra til å understøtte følgende mål:

- Ukraina kan selv bestemme over egen fremtid.
- Statsfinansiell stabilitet og kritiske samfunnsfunksjoner er opprettholdt.
- Styresett er forbedret, i tråd med kravene fra EU til kandidatland.
- Liv er reddet, nød er lindret og menneskelig verdighet er ivaretatt.
- Mennesker i nød har fått nødvendig beskyttelse og assistanse i tråd med de humanitære prinsippene.

Driftsstøtte til den ukrainske staten er kritisk viktig for myndighetenes evne til å levere grunnleggende tjenester til folket. For ukrainske myndigheter er det også svært viktig å sørge for energisikkerhet. Driftsstøtten i 2022 vil derfor bl.a. kunne gå til innkjøp av gass og utbe-

taling av lønn til lærere og andre statsansatte, pensjoner og sosialutbetalinger.

Den humanitære bistanden skal bidra til at mennesker i nød i møte med krigen i Ukraina får tilgang til nødvendig beskyttelse, assistanse og livsviktig bistand i lys av de humanitære behovene og i tråd med humanitære prinsipper. Beskyttelse mot seksualisert og kjønnsbasert vold og rydding av miner og eksplosiver er blant de områder som bør gis høy prioritet. Kontantbasert bistand vil være et viktig virkemiddel i den humanitære innsatsen.

Gjenoppbyggingen av Ukraina vil bli en svært omfattende oppgave. Norsk støtte til gjenoppbygging må forholde seg til krigens videre forløp og til fremdriften i det europeisk-ukrainske rammeverket som er under utvikling. Også andre multilaterale kanaler kan være aktuelle. Hoveddelen av slik støtte vil ventelig bli aktuell på et noe senere tidspunkt enn humanitær støtte og driftsstøtte.

Sentrale kanaler for bistanden

Støtten bør innrettes i dialog med ukrainske myndigheter og andre partnere, herunder europeiske. Norge bør unngå alenegang og fragmentering og samordne støtten til Ukraina med nærstående land og multilaterale organisasjoner. Sammen med ukrainske myndigheter forventes EU å innta en ledende rolle i gjenoppbyggingen. Rammene for felles innsats for gjenoppbygging er under utvikling.

For den humanitære bistanden vil FN, Røde Kors-bevegelsen, norske og internasjonale humanitære organisasjoner og ev. EUs ordning for sivil beredskap være viktige kanaler. Etablerte og erfarne humanitære aktører vil bli prioritert. Internasjonal innsats bør koordineres tett med FN, som løpende samarbeider med nasjonale og lokale myndigheter i Ukraina. Den multilaterale innsatsen er sentral for at landene rundt Ukraina kan fortsette å motta flyktninger. FN bistår med grunnleggende tjenester samt støtte til vertslandenes myndigheters ivaretagelse av flyktninger og tredjelandsborgere som flykter fra Ukraina.

Den europeiske banken for gjenoppbygging og utvikling (EBRD) er den mest aktive multilaterale utviklingsbanken i Ukraina og den største investoren i ukrainsk privat sektor. Ukraina var EBRDs tredje største kunde før krigen startet. EBRD har allerede bidratt med en krisepakke på 3 mrd. euro til Ukraina og nabolandene. Norge har til nå bidratt med 50 mill. kroner til mat-sikkerhetstiltak gjennom banken. Bankene vil være i stand til å håndtere betydelige volumer.

Ukrainske myndigheter har spesielt bedt Norge om støtte til gassinnkjøp i inneværende år. Energisituasjonen er prekær, og gass vil bidra til produksjon av varme og å avhjelpe den vanskelige humanitære situasjonen til vinteren. Regjeringen foreslår 2 mrd. kroner til innkjøp

av gass til Ukraina som kanaliseres gjennom EBRD i 2022.

Verdensbanken hadde et betydelig landprogram i Ukraina da krigen brøt ut, med 2,3 mrd. USD i ny finansiering under pandemien. Banken har per september mobilisert 13 mrd. USD i støtte til ukrainske myndigheter siden Russlands angrep. Norges bidrag så langt er 300 mill. kroner i driftsstøtte. Verdensbanken etablerer nå en overordnet finansieringsmekanisme (Ukraine Relief, Recovery and Reconstruction Trust Fund) for å fortsette mobiliseringen av krisestøtte til ukrainske myndigheter, parallelt med ny støtte til gjenoppbygging. Verdensbanken har dokumentert kapasitet og erfaring med gjenoppbygging i andre sårbare situasjoner.

EU-kommisjonen er i ferd med å etablere en koordineringsplattform (Ukraine Reconstruction Platform) sammen med ukrainske myndigheter. Denne skal samordne innsatsen for Ukrainas gjenoppbyggingsplan med andre giverland, multilaterale organisasjoner og de internasjonale finansieringsinstitusjonene.

Et sterkt ukrainsk sivilt samfunn vil være avgjørende for å bidra til en gjenoppbygging som fremmer demokratiske prinsipper og menneskerettighetene, inkludert kvinners rettigheter og likestilling. Støtte til disse kan inngå som en del av større satsinger i regi av multilaterale aktører eller europeiske fellesordninger.

Bistand til land i krig innebærer forhøyet risiko for at støtten ikke oppnår planlagte og varige resultater. Ukraina var allerede før krigen et samfunn preget av utbredt korrupsjon, jf. korrupsjonsindeksen til Transparency International. Risikoen for at norske bistandsmidler kan komme på avveier, er derfor høy. God forvaltning av bistanden, samordnet med andre givere og gjennom internasjonale, anerkjente organisasjoner med operasjonell kapasitet og systemer på plass for å håndtere støtte på en effektiv måte, blir avgjørende. De aktuelle kanalene for norsk bistand til Ukraina som er beskrevet over, gjør risikovurderinger og har etablerte systemer og rutiner for håndtering av risiko knyttet til korrupsjon. Risikoen for korrupsjon er likevel betydelig.

Norsk bistand er basert på regelverket for offisiell utviklingsbistand (Official Development Assistance, ODA), som vedtas av utviklingskomitéen (DAC) i Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD). Ukraina er definert som et utviklingsland. Det er imidlertid ikke all støtte til utviklingsland som kan rapporteres som ODA. For å sikre nødvendig fleksibilitet åpnes det for at den foreslåtte bevilgningen unntaksvis også kan gå til annen sivil bistand. Den militære støtten som bevilges under Forsvarsdepartementet, kan ikke ODA-godkjennes.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 165 SOLIDARITETSFOND

Post 50 (Ny) Solidaritetsfond

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Dokument 8:5 S (2022–2023), hvor det fremmes forslag fra dette medlem, Une Bastholm og Rasmus Hansson om opprettelse av et solidaritetsfond.

Dette medlem viser til at Russlands angrep på Ukraina har utløst en humanitær katastrofe. Byer er lagt i grus, millioner er på flukt, og flere tusen er drept. En gjenoppbygging av Ukraina den dagen krigen er over, vil kreve enorme ressurser.

Krigen har også medført store konsekvenser for Europas energimarked. EU-kommisjonen har uttalt at de ønsker å drastisk akselerere omstillingen til ren energi og øke Europas energiuavhengighet fra upålitelige leverandører og fossile brensler som er sårbare for store prissvingninger.

Krigen mellom to av de største leverandørene av korn og olje har ført til økte matvarepriser. Ikke bare redusert eksport fra Ukraina, men også andre faktorer som bl.a. økte energipriser, har ført til denne prisøkningen. Den merkes hardt i Norge, men effekten er enda større i utviklingsland. FNs utviklingsprogram (UNDP) anslo at i de tre første månedene etter at Russland angrep Ukraina, har verdens fattige økt med 71 millioner mennesker.

Derfor har Miljøpartiet De Grønne fremmet forslag om å etablere et solidaritetsfond finansiert av de enorme inntektene Norge har fått fra olje og gass, og at disse settes inn på et fond for å bidra til å hjelpe Ukraina nå,

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
165	Solidaritetsfond	
	50 (Ny) Solidaritetsfond, bevilges med	900 000 000 000»

Dette medlem viser til at en slik endring ikke vil være i motstrid til handlingsregelens intensjon, fordi et solidaritetsfond som brukes utenfor landets grenser, ikke vil føre til press i norsk økonomi. Videre forutsetter det en endring i handlingsregelen, og dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en endring i lov om Statens pensjonsfond for å muliggjøre bruk av deler av fondets midler utenfor landets grenser.»

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
2410	Statens lånekasse for utdanning	
	1 Driftsutgifter, økes med ..... fra kr 409 697 000 til kr 410 697 000»	1 000 000

bidra til gjenoppbygging når krigen er over, hjelpe Europa med overgangen til fornybar energi og hjelpe verdens fattige som sliter ekstra tungt på grunn av økende matvare- og energipriser.

Dette medlem viser til at regjeringens forslag om å bevilge 4 mrd. kroner ikke monner stort i de utfordringene som Ukraina, Europa og verden står overfor. Dette medlem viser til at overføringene til oljefondet har økt. I 2022 anslås det at den netto kontantstrømmen fra oljenæringen vil være nærmere 1 200 mrd. kroner, nesten 900 mrd. kroner mer enn i et normalår. Det er helt urimelig at dette er midler som kun skal tilfalle det norske folk og våre egne sparepenger.

Det er helt klart at en gjenoppbygging av Ukraina forutsetter at krigen er over, og at det vil ta tid til å bygge opp fornybar energi i Europa. Dette medlem foreslår derfor at det opprettes et fond dit store deler av det ekstraordinære overskuddet overføres, og at midlene disponeres gradvis over år med mål om å gjenoppbygge Ukraina, hjelpe EU gjennom energikrisen samtidig som landene settes i stand til å bli mindre avhengig av fossil energi, og sist, men ikke minst hjelpe fattige land til å takle mat- og energikrisen som de også rammes hardt av.

Dette medlem foreslår derfor å etablere et nytt kap. 165 Solidaritetsfond, post 50 Solidaritetsfond. Dette medlem foreslår å overføre 900 mrd. kroner til dette fondet.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

2.2 Kunnskapsdepartementet

KAP. 2410 STATENS LÅNEKASSE FOR UTDANNING

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til regjeringens forslag til endringer i statsbudsjettet for 2022. Komiteen foreslår at det bevilges en ekstra engangsutbetaling til studenter på 1 500 kroner. Komiteen viser også til omtale under post 70.

Komiteen fremmer følgende forslag:

Post 70 Utdanningsstipend, overslagsbevilgning

Komiteen viser til regjeringens forslag til endringer i statsbudsjettet for 2022. Komiteen foreslår at det bevilges en ekstra engangsutbetaling til studenter på

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
2410		Statens lånekasse for utdanning	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	210 000 000
		fra kr 3 896 642 000 til kr 4 106 642 000»	

2.3 Kultur- og likestillingsdepartementet

KAP. 315 FRIVILLIGHETSFORMÅL

Post 61 Midlertidig tilskuddsordning for frivillige organisasjoner som følge av ekstraordinære strømpriser, kan overføres

Sammendrag

Det er for perioden desember 2021 til desember 2022 bevilget 480 mill. kroner til en midlertidig strømstøtteordning for frivillige organisasjoner. Formålet, innretningen og forlengelsen av ordningen ble presentert i Prop. 58 S (2021–2022) og Prop. 77 S (2021–2022).

I løpet av sommeren og høsten har strømprisene steget ytterligere og gitt mange frivillige organisasjoner større utfordringer enn prognosene tilsa da innretningen på ordningen ble vedtatt i februar 2022.

Regjeringen foreslår derfor å øke strømstøtten til frivillige organisasjoner fra 80 til 90 pst. av gjennomsnittlig strømpris over 70 øre per kWt i perioden oktober–desember 2022. Bevilgningen på posten foreslås med bakgrunn i dette økt med 70 mill. kroner, fra 480 mill. kroner til 550 mill. kroner.

Tilskuddsordningen har fra april 2022 blitt forvaltet av Lotteri- og stiftelsestilsynet. Det er lagt opp til kvartalsvise søknader, der tilskudd beregnes basert på dokumentert forbruk.

Fordi utbetaling av strømstøtte i hovedsak foretas etterskuddsvis, vil støtte for siste kvartal 2022 først komme til utbetaling i 2023. Det foreslås at posten tilføres stikkordet «kan overføres».

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til generell merknad under kap. 1.2 med henvisning til forslag om forbedret strømstøtteordning

1 500 kroner. Komiteen viser også til omtale under post 1.

Komiteen fremmer følgende forslag:

for både husholdninger, fritidseiendom, frivillig sektor og næringsvirksomhet samt reduksjon av særavgifter på strøm, drivstoff og mat.

Komiteens medlemmer fra Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti mener videre at strømstøtteordningen for frivillige organisasjoner bør gis som månedlige utbetalinger, i stedet for kvartalsvise, for å bidra til bedre likviditet for organisasjonene.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at strømstøtteordningen for frivillige organisasjoner endres slik at ordningen kan gi månedlige utbetalinger.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at det er en rekke ideelle organisasjoner som faller utenfor regjeringens strømstøtteordning for frivillige organisasjoner, bl.a. folkehøyskoler, friskoler, bibelskoler, idrettsanlegg som bruker gass til oppvarming, og ideelle helse- og omsorgsorganisasjoner. Dette medlem viser videre til at kirker i Den norske kirke heller ikke er omfattet av strømstøtteordningen, til tross for at andre trossamfunn får støtte gjennom ordningen. Dette medlem viser til at dette får store konsekvenser for arbeidet som disse organisasjonene driver, og at dette er urimelig. Dette medlem foreslår at ideelle organisasjoner og kirker i Den norske kirke inkluderes i støtteordningen for frivilligheten, og samtidig at stønadsgraden i ordningen bedres til 100 pst. kompensasjon for priser over 50 øre per kWt i perioden oktober–desember 2022. Dette medlem viser til at departementene ikke kan gi en provenyberegning på dette forslaget, så dette medlem må basere bevilgningsforslaget på et grovt anslag på 400 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
315	Frivillighetsformål	
	61 Midlertidig tilskuddsordning for frivillige organisasjoner som følge av ekstraordinære strømpriser, <i>kan overføres, økes med</i> ..... fra kr 480 000 000 til kr 950 000 000»	470 000 000

2.4 Kommunal- og distriktsdepartementet

KAP. 553 REGIONAL- OG DISTRIKTSUTVIKLING

Post 79 (Ny) Kommunal støtteordning

Komiteens medlem fra Venstre viser til forslag fra Venstres representant i energi- og miljøkomiteen i Innst. 118 L (2021–2022) om å opprette en søknadsbasert kommunal kompensasjonsordning for å bistå mindre bedrifter med høye strømregninger. Det vises også til merknadene i Innst. 25 S (2022–2023) fra energi- og miljøkomiteens medlem fra Venstre om redegjørel-

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
553	Regional- og distriktsutvikling	
	79 (Ny) Kommunal strømstøtteordning, bevilges med .....»	500 000 000»

KAP. 554 KOMPETANSESENTER FOR DISTRIKTSUTVIKLING

Post 73 Merkur, *kan overføres*

Komiteen viser til regjeringens forslag til endringer i statsbudsjettet for 2022. Komiteen foreslår at det

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
554	Kompetansesenter for distriktsutvikling	
	73 Merkur, <i>kan overføres, økes med</i> ..... fra kr 61 310 000 til kr 84 310 000»	23 000 000

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, understreker at bedriftene som mottar slik støtte, ikke vil kunne motta støtte gjennom energitilskuddsordningen.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti påpeker at en del nærbutikker i distriktene trolig ikke vil kvalifisere til støtte med regjeringens forslag til energitilskudd. Merkur-programmet, som støtter investeringer hos nærbutikkene, ligger an til å ha ubrukte midler i 2022 som ikke blir utbetalt i år. Programmet gis

sen av olje- og energiministeren om kraftsituasjonen, der det også ble foreslått opprette en søknadsbasert kommunal strømstøtteordning i områder med høye strømpriser for særlig rammede små og mellomstore bedrifter som faller utenfor regjeringens foreslåtte ordning. Dette medlem mener det er positivt at regjeringen omsider har kommet med en støtteordning for bedrifter, men at erfaringene fra pandemien viste at det er behov for en kommunal ordning som supplement til de nasjonale støtteordningene.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

bevilges 23 mill. kroner til en midlertidig og rammestyrte ordning under Kommunal- og distriktsdepartementet for å kompensere Merkur-butikker for høye strømpriser for september til desember 2022.

Komiteen fremmer følgende forslag:

derfor adgang til å støtte energitiltak for nærbutikker i områder med høy strømpris innenfor gitt bevilgning på 61 mill. kroner. I tillegg foreslås det ytterligere 23 mill. kroner til formålet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til generell merknad under kap. 1.2, med henvisning til forslag om forbedret strømstøtteordning for både husholdninger, fritidseiendom, frivillig sektor og næringsvirksomhet og støtter forslaget.

KAP. 581 BOLIG- OG BOMILJØTILTAK**Post 70 Bostøtte, overslagsbevilgning**

Komiteen viser til regjeringens forslag til endringer i statsbudsjettet for 2022. Komiteen foreslår en ekstrautbetaling av bostøtte for oktober og november 2022. Bostøtten for oktober foreslås utvidet med 1 000

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
581	Bolig- og bomiljøtiltak	
	70 Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	194 000 000
	fra kr 4 463 588 000 til kr 4 657 588 000»	

ANDRE SAKER**Fullmakt til å gi forskudd på rammetilskudd****Sammendrag**

Inntektsutjevningen i inntektssystemet omfordeler inntekter gjennom rammetilskuddet og blir avregnet fortløpende basert på siste opplysninger om skatteinngangen. Siden endelig skatteinngang for et budsjettår ikke er kjent før året etter, kan Kommunal- og distriktsdepartementet i den løpende skatteutjevningen i praksis ha behov for å utbetale forskudd på rammetilskudd for året etter budsjettåret, dette fordi den enkelte kommune må ha tilstrekkelig stort rammetilskudd til at det kan gjennomføres trekk i skatteutjevningen mellom kommuner.

I revidert nasjonalbudsjett 2022 er det anslått en merskattevekst for kommunesektoren på 14 mrd. kroner i 2022 knyttet til endringer i utbytteskatten fra 1. januar 2022. Stortinget har vedtatt at knapt 12,1 mrd. kroner av denne økningen skal tilfalle staten. Dette gjøres ved å foreta et tilsvarende trekk i rammetilskuddet til kommunene og fylkeskommunene i de fire siste terminutbetalingene av rammetilskuddet i 2022. Samtidig medfører dette at beløpsgrensene i fullmakten til å utbetale forskudd i 2022 på rammetilskuddet for 2023 bør økes for at inntektsutjevningen kan gjennomføres, det-

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
2412	Husbanken	
	50 (Ny) Energitilskudd til husholdninger, bevilges med	300 000 000»

kroner, som innebærer at ekstrautbetalingen per husstand blir totalt 2 000 kroner som utbetales i november. Bostøtten for november foreslås også utvidet med 1 000 kroner, som innebærer at ekstrautbetalingen per husstand blir totalt 2 500 kroner som utbetales i desember.

Komiteen fremmer følgende forslag:

te som følge av at flere kommuner enn normalt sannsynligvis kan havne i en situasjon hvor ordinært rammetilskudd for 2022 ikke er tilstrekkelig høyt til at det kan gjennomføres trekk i skatteutjevningen mellom kommuner. Beløpsgrensene foreslås på denne bakgrunn økt fra 350 og 150 mill. kroner til 1 200 og 300 mill. kroner for hhv. kommunene og fylkeskommunene, jf. forslag til romertallsvedtak.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag, jf. forslag til vedtak II.

KAP. 2412 HUSBANKEN**Post 50 (Ny) Energitilskudd til husholdninger**

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at Husbanken kan ta en langt viktigere rolle i å bekjempe energifattigdom. Husbanken bør raskest mulig kunne tilby gunstige lån og støtte med høy støttesats til lavinntektshusholdninger. Dette medlem foreslår derfor å etablere en ny post 50 Energitilskudd til husholdninger under kapittel 2412 og sette av 300 mill. kroner på denne på statsbudsjettet for 2022.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

2.5 Helse- og omsorgsdepartementet

KAP. 732 REGIONALE HELSEFORETAK

Post 77 Laboratorie- og radiologiske undersøkelser, overslagsbevilgning

Sammendrag

Covid-19 er fortsatt definert av Verdens helseorganisasjon (WHO) som en internasjonal folkehelsekrise og pandemi. Folkehelseinstituttet (FHI) har påpekt at det er risiko for nye smittebølger, og at utviklingen videre er usikker. God overvåking av smittesituasjonen er viktig for at en negativ utvikling raskt skal kunne oppdages. Sekvensering og variantscreening gjøres av laboratorier for henholdsvis å oppdage nye varianter og å overvåke spredningen av nye varianter av koronavirus i Norge. Regelverket som styrer aktivitetsbasert refusjon til sykehuslaboratoriene, ble våren 2021 midlertidig utvidet, slik at det bl.a. kunne kreves refusjon for sekvensering og variantscreening. De midlertidige bestemmelsene løp ut juni 2022. Det ble da vurdert som nødvendig å forlenge det midlertidige regelverket ut juni 2023 for å opprettholde god nok beredskap for pandemien. På dette grunnlag besluttet Kongen i statsråd den 22. juni at bevilgningen over kap. 732 post 77 kunne overskrides med inntil 16 mill. kroner til formålet. Det følger av bevilgningsreglementet § 11 at det i slike tilfeller skal fremmes forslag om tilleggsbevilgning så snart som mulig.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 16 mill. kroner til sekvensering og variantscreening for koronavirus.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 2755 HELSETJENESTER I KOMMUNENE MV.

Post 70 Allmennlegehjelp

Sammendrag

Helse- og omsorgsdepartementet har besluttet å klassifisere apekopper som en allmennfarlig smittsom sykdom. Dette fremgår av forskrift om allmennfarlige smittsomme sykdommer. Forskriftsfestingen vil gi leger plikt til smittesporing og gir pasienter som mistenker smitte, en plikt til å oppsøke lege. Klassifiseringen innebærer også at det blir gratis med undersøkelse og behandling, noe som kan senke terskelen for å oppsøke lege. Det betyr at hele honoraret til fastlegen (inkludert egenandel) blir refundert fra folketrygden. Merutgifter for folketrygden til konsultasjoner hos fastlege og legevakt er anslått til 1,2 mill. kroner. Bevilgningen på posten foreslås økt tilsvarende.

Personer som blir ilagt forbud mot å arbeide på grunn av smittefare, vil kunne få rett til sykepenger etter

folketrygdloven § 8-4 andre ledd bokstav f. Klassifiseringen av apekopper som allmennfarlig smittsom sykdom vil dermed kunne medføre en viss økning i folketrygdens utgifter til sykepenger. Det er svært usikkert hvor mange personer dette vil gjelde, men det er i alle tilfeller grunn til å vente at folketrygdens merutgifter til sykepenger vil være beskjedne.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

ANDRE SAKER

Fullmakt til å foreta bestillinger av salgs- og beredskapsprodukter

Sammendrag

Helse- og omsorgsdepartementet har i 2022 fullmakt til å foreta bestillinger av salgs- og beredskapsprodukter ut over gitte bevilgninger på kap. 710 post 22, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 80 mill. kroner. Gjennom etatsstyringen delegeres fullmakten til Folkehelseinstituttet. Det er inngått forpliktelser knyttet til innkjøp av vaksiner til bruk mot apekopper med levering og fakturering i 2023. Det foreslås derfor å øke bestillingsfullmakten med 11,8 mill. kroner fra 80 mill. kroner til 91,8 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag, jf. forslag til vedtak III.

2.6 Barne- og familiedepartementet

KAP. 880 DEN NORSKE KIRKE

Post 60 (Ny) Midlertidig tilskuddsordning til kirkelige fellestråd

Sammendrag

Regjeringen er opptatt av å holde kirker åpne og tilgjengelige, særlig i advents- og julehøytiden. Regjeringen foreslår derfor en midlertidig tilskuddsordning i 2022 med mål om å bidra til at færre kirker må redusere aktiviteten i advents- og julehøytiden 2022 som følge av høye strømutgifter, slik at publikum kan få en fin høytid. Tilskuddsmidlene fordeles til kirkelige fellestråd i områdene som har hatt høyest strømpriser, sør for Dovre og Sognefjorden (prisområde 1, 2 og 5). Tilskuddet fordeles ut fra antall sokn fellestrådet har ansvar for. Barne- og familiedepartementet vil forvalte tilskuddsordningen, med bistand fra KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter. Ordningen vil bli vurdert ut fra tilgjengelighet i perioden.

Regjeringen foreslår en bevilgning på 30 mill. kroner i 2022.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at kirkene har behov for å være åpne og i full aktivitet gjennom hele vinteren, ikke bare i julehøytiden, som regjeringen legger opp til med sitt forslag. Dette medlem viser til merknad og forslag under 2.3 i denne innstillingen der det foreslås at kirker i Den norske kirke inkluderes i strømstøtteordningen for frivilligheten, og at stønadsgraden i ordningen økes til 100 pst. kompensasjon for priser over 50 øre per kWt.

2.7 Nærings- og fiskeridepartementet

KAP. 2460 EKSPORTFINANSIERING NORGE

Post 26 (Ny) Forvaltning av midlertidig lånegarantiordning ifb. høye strømpriser

Sammendrag

Regjeringen foreslår å opprette en midlertidig lånegarantiordning under Eksportfinansiering Norge (Eksfin). Formålet med lånegarantiordningen er å gi tilgang på banklån til strømintensive bedrifter som står overfor en akutt likviditetsmangel som følge av høye strømutgifter. Låneordningen skal legge til rette for at bedrifter får tilgang til likviditet i en overgangsperiode. Ved at staten tilbyr risikoavlastning på 90 pst. på lån fra finansforetak til bedriftene, bedres tilgangen på lån. Lånegarantiordningen utformes i tråd med Europakommisjonens midlertidige statsstøtteretningslinjer i forbindelse med krigen i Ukraina og sanksjonene mot Russland og Belarus. Ordningen ventes å igangsettes fra november og vare til ut mars 2023, forutsatt at Europakommisjonens midlertidige statsstøtteretningslinjer forlenges til etter 31. desember 2022, og at ordningen godkjennes av EFTAs overvåkingsorgan (ESA).

Det foreslås at hvert foretak (konsern) kan søke om opptil 50 mill. kroner i lån. Forutsatt godkjenning fra EFTAs overvåkingsorgan ESA vil ordningen avgrenses til foretak med minst 3 pst. strømintensitet i første halvår 2022, målt som faktiske strømkostnader (strømforbruk og nettleie, eksklusive merverdiavgift) som andel av omsetningen i samme periode. Videre legges det opp til at foretakets støtteberettigede strømforbruk må skje i et strømprisområde hvor gjennomsnittlig spotpris per kWt for månedene juli til september 2022 er minst doblet fra samme periode året før.

For garantien må det betales en garantipremie, i tråd med de midlertidige reglene for offentlig støtte i forbindelse med Ukraina-krisen. Foretak som oppfyller vilkårene for å motta støtte etter midlertidig forskrift 30. juni 2022 nr. 1273 om støtte som følge av ekstraordinære utgifter til elektrisk kraft for jordbruksforetak, veksthus og vanningslag, omfattes av lånegarantiord-

ningen. Det samme gjelder foretak som er omfattet av den midlertidige energitilskuddsordningen til næringslivet ifb. høye strømpriser, forutsatt godkjenning fra ESA. Organisasjoner som benytter strømstøtteordningen for frivillige organisasjoner, er ikke omfattet av ordningen.

Det foreslås en garantiramme på 1 mrd. kroner for ordningen, jf. forslag til romertallsvedtak. Det foreslås en tapsavsetning på 200 mill. kroner, jf. omtale under kap. 2460 post 56.

Det foreslås å bevilge 5 mill. kroner til Eksfin på ny post 26 Forvaltning av midlertidig lånegarantiordning ifb. høye strømpriser. Ordningen er midlertidig, men det vil være nødvendig å følge opp utestående garantier og erstatningsutbetalinger over flere år. Ytterligere utgifter til dette vil ev. dekkes gjennom fremtidige bevilgninger.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, slutter seg til regjeringens forslag, jf. forslag til vedtak I og V.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til generell merknad under kap. 1.2 med henvisning til forslag om forbedret strømstøtteordning for både husholdninger, fritidseiendom, frivillig sektor og næringsvirksomhet samt reduksjon av særavgifter på strøm, drivstoff og mat, og går imot regjeringens forslag.

Post 27 (Ny) Forvaltning av garantiordningen for luftfarten

Sammendrag

Garantiordning for luftfarten ble opprettet i forbindelse med Prop. 57 S (2019–2020) som et midlertidig tiltak for å avdempe konsekvenser av koronapandemien. Ordningen ble avvirket 30. juni 2021, men det er fortsatt behov for å følge opp utestående garantier og fordringer. Det ble i utgangspunktet bevilget 6 mill. kroner til administrasjon av ordningen i Eksportfinansiering Norges (Eksfin). Per august 2022 var fremdeles 3 mill. kroner ubenyttet.

Fra 2. halvår 2022 har etaten fått vesentlig høyere utgifter enn forutsatt med å følge opp misligholdssaker under ordningen, herunder arbeid med å ivareta statens verdier i den pågående restruktureringen av SAS. På usikkert grunnlag har Eksfin anslått merbehovet til 1 mill. USD. For at Eksfin skal kunne ivareta statens interesser på en profesjonell måte og på linje med andre kreditorer, foreslås det en bevilgning på 10 mill. kroner

i 2022. Anslaget er basert på en minimumsløsning der Eksfin, ved bistand fra amerikanske advokater, kun gjør det som er nødvendig for å verne om kravet.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Post 56 (Ny) Tapsavsetning for midlertidig lånegarantiordning ifb. høye strømpriser

Sammendrag

Det vises til omtale av den midlertidige lånegarantiordningen under kap. 2460 post 26. Det er risiko for tap under ordningen, og det foreslås derfor en bevilgning til en tapsavsetning på 200 mill. kroner på ny post 56.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til generell merknad under kap. 1.2, med henvisning til forslag om forbedret strømstøtteordning for både husholdninger, fritidseiendom, frivillig sektor og næring, samt reduksjon av særavgifter på strøm, drivstoff og mat, og går imot regjeringens forslag.

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
1138	Støtte til organisasjoner m.m.	
	70 Støtte til organisasjoner, økes med ..... fra kr 41 302 000 til kr 43 302 000»	2 000 000

KAP. 1142 LANDBRUKSDIREKTORATET

Post 75 Stønad til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømavgifter, *overslagsbevilgning*

Sammendrag

Mange grøntprodusenter har økte strømknudnader til kjøling og lagring av grønnsaker. Med gjeldende strømpriser kan enkelte produsenter finne det ulønnsomt å høste deler av avlingen. Regjeringen foreslår derfor at den midlertidige strømstøtteordningen for jordbruks- og veksthusnæringen endres slik at det maksimale støtteberettigede strømforbruket for primærpro-

KAP. 5460 EKSPORTFINANSIERING NORGE

Post 78 (Ny) Inntekter fra midlertidig lånegarantiordning ifb. høye strømpriser

Sammendrag

Det vises til omtale av den midlertidige lånegarantiordningen under kap. 2460 post 26. For garantistillelse vil staten motta inntekter fra garantiprovisjon, og det foreslås derfor en bevilgning på 1 mill. kroner på ny post 78.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til generell merknad under kap. 1.2, med henvisning til forslag om forbedret strømstøtteordning for både husholdninger, fritidseiendom, frivillig sektor og næring, samt reduksjon av særavgifter på strøm, drivstoff og mat, og går imot regjeringens forslag.

2.8 Landbruks- og matdepartementet

KAP. 1138 STØTTE TIL ORGANISASJONER M.M.

Post 70 Støtte til organisasjoner

Komiteen viser til regjeringens forslag til endringer i statsbudsjettet for 2022. Komiteen foreslår at det bevilges 2 mill. kroner i støtte til Matsentralen Norge.

Komiteen fremmer følgende forslag:

produsenter i jordbruket heves fra 20 000 til 60 000 kWt per foretak per måned. Endringen gjelder for månedene oktober, november og desember 2022. Ordningen for veksthus og vanningslag endres ikke, da de ikke har et tak for strømstøtte.

Den eksisterende strømstøtteordningen for primærprodusenter i jordbruket innebærer en kompensasjonsgrad på 80 pst. med en maksimalgrense på 20 000 kWt per måned per foretak. Ved å heve maksimalgrensen til 60 000 kWt per foretak per måned vil man kompensere grøntprodusentene i den perioden da strømforbruket antas å være høyest.

Anslagsvis 7 000 jordbrukshusholdninger har felles måler for husholdning og næringsvirksomhet, og er re-

gistrert i nettselskapene som næringskunder. Strømstøtteordningen for primærprodusenter i jordbruket omfatter derfor også husholdninger på landbrukseiendommer med felles måler for husholdning og næringsbygning/driftsbygning. Regjeringen sikrer gjennom denne ordningen at også disse husholdningene får strømstønad i tråd med føringene som ble gitt i Prop. 44 L (2021–2022).

I dag er forvaltningen av strømstøtten til jordbruk og veksthus innrettet med utbetalinger etterskuddsvis på grunnlag av strømforbruket hvert kvartal. For å få kompensert primærprodusentene i jordbruket så raskt som mulig legger regjeringen opp til månedlig utbetaling av strømstøtte for jordbruket. Utbetalingene vil kunne gjøres i slutten av den påfølgende måned etter forbruksmåneden. Dette er ikke praktisk mulig for den søknadsbaserte ordningen med strømstøtte til veksthusprodusentene, som videreføres med utbetalinger per kvartal.

I Prop. 56 S (2021–2022) ble en samlet utbetaling av strømstøtte til jordbruk og veksthus i 2022 anslått til om lag 500 mill. kroner. Strømprisene har økt betydelig siden dette anslaget ble gjort, og prognosene viser høye strømpriser fremover. Et oppdatert anslag for utbetaling av strømstøtte til jordbruk- og veksthusprodusenter i 2022 gir nå et bevilgningsbehov på 876 mill. kroner. Av økningen på 376 mill. kroner skyldes 272 mill. kroner at utbetalingene til jordbruket for oktober og november flyttes fra 2023-budsjettet til 2022-budsjettet som følge av overgangen til månedlige utbetalinger.

Å heve maksimalgrensen til 60 000 kWt per måned for perioden oktober til desember 2022 i jordbruksordningen er isolert sett beregnet å kreve en økt bevilgning på 67 mill. kroner. Av dette er det anslått en utbetaling på 54 mill. kroner i 2022 knyttet til månedene oktober

og november, og 13 mill. kroner for desember 2022 som utbetales i 2023.

Til grunn for bevilgningsforslaget i 2022 ligger støtte i jordbruksordningen for forbruk i perioden desember 2021 til og med november 2022, og for perioden desember 2021 til og med september 2022 i veksthusordningen.

Det foreslås at Landbruksdirektoratet får dekket økte utgifter til administrasjon og IT-utvikling som oppstår i forbindelse med forvaltning over ordningen. En mindre del av bevilgningen kan derfor bli brukt til å dekke administrative kostnader i forbindelse med ordningen.

Det foreslås at bevilgningen for 2022 på kap. 1142 post 75 økes med 376 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til generell merknad under kap. 1.2, med henvisning til forslag om forbedret strømstøtteordning for både husholdninger, fritidseiendom, frivillig sektor og næring, samt reduksjon av særavgifter på strøm, drivstoff og mat.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener at taket i strømstøtteordningen for landbruket bør fjernes, slik at bl.a. grøntnæringen får akseptable rammevilkår. Dette medlem vil derfor foreslå at bevilgningen økes med 67 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
1142	Landbruksdirektoratet	
	75 Stønad til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømavgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	443 000 000
	fra kr 500 000 000 til kr 943 000 000»	

2.9 Klima- og miljødepartementet

KAP. 1420 MILJØDIREKTORATET

Post 74 CO₂-kompensasjonsordning for industrien

Sammendrag

CO₂-kompensasjonsordningen for industrien kompenserer særlig konkurranseutsatte, kraftintensive bedrifter for økningen i strømprisen som følge av EUs kli-

makvotesystem. Formålet med ordningen er å motvirke karbonlekkasje ved å opprettholde norske bedrifters konkurransekraft sammenlignet med bedrifter fra tredjeland som ikke står overfor like streng klimapolitikk. Norge har hatt en CO₂-kompensasjonsordning siden 2013. Denne utløp i desember 2020 og var basert på ESAs retningslinjer for perioden 2013–2020.

Regjeringen vil videreføre CO₂-kompensasjonsordningen for industrien og arbeider med å få på plass en ny forskrift for perioden 2021–2030. Den nye forskriften

skal ligge innenfor rammeverket oppstilt av ESAs retningslinjer for CO₂-kompensasjon for perioden 2021–2030. Formell notifikasjon, med en beskrivelse av hvordan regjeringen ønsker å innrette CO₂-kompensasjonsordningen for 2021–2030, ble sendt til ESA 19. august 2022. ESA godkjente den norske ordningen 7. september 2022.

Regjeringen har i utgangspunktet ønsket å videreføre CO₂-kompensasjonsordningen mest mulig lik ordningen som varte fra 2013–2020. Dette ville ha innebåret at det ikke gis kompensasjon til produksjon basert på industriens egenkraft. Med henvisning til sine nye retningslinjer har ESA imidlertid opplyst om at avkorting for egenkraft vil kunne utgjøre en ulovlig forskjellsbehandling mellom bedrifter med og uten egenkraft.

ESA har ikke utelukket at egenkraft vil kunne holdes utenfor den norske kompensasjonsordningen, men opplyser at lovligheten er så tvilsom at ESA vil måtte gjennomføre en formell undersøkelse av spørsmålet før de kan konkludere endelig. En formell undersøkelse vil kunne ta 18 måneder eller mer. Det er det ikke tid til dersom støtte for støtteåret 2021 skal kunne utbetales. ESAs retningslinjer for CO₂-kompensasjon krever at støtteutbetalinger for et gitt år må skje i det samme eller det påfølgende året. Samtidig måtte ny norsk ordning godkjennes av ESA før denne kan tre i kraft og utbetalinger kan skje.

For regjeringen har det vært viktigst å sørge for forutsigbarhet for utbetalingen for støtteåret 2021 fremfor å utfordre ESAs nye syn på avkorting av egenkraft. Utbetalingene skjer etterskuddsvis, så kompensasjonen for støtteåret 2021 utbetales i 2022.

Miljødirektoratet har tatt initiativ til en søknadsprosess basert på utkastet til forskrift om CO₂-kompensasjon. Virksomhetene som har rett til å søke om kompensasjon, er bedt om å sende inn søknader før CO₂-kompensasjonsforskriften er formelt vedtatt. Direktoratet har i den forbindelse tatt forbehold om at Stortingets bevilgning er tilstrekkelig til å dekke de samlede utgiftene til ordningen.

Det er bevilget 2,8 mrd. kroner til CO₂-kompensasjonsordningen i Saldert budsjett 2022. Inkludering av egenkraft anslås å øke utgiftene med om lag 840 mill.

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
1428	Enova SF	
	50 Overføring til Klima- og energifondet, økes med ..... fra kr 4 134 013 000 til kr 4 884 013 000»	750 000 000

kroner i 2022. Kostnadsanslaget er imidlertid usikkert. Over støtteperioden 2021–2030 anslås utgiftene til om lag 18 mrd. kroner, men støtten vil avhenge av nivå på kvotepris og industriproduksjon. Per i dag er det kun Hydro som har støtteberettiget produksjon basert på egenkraft.

Det foreslås at bevilgningen på kap. 1420 post 74 økes med 900 mill. kroner, fra 2 800 mill. kroner til 3 700 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Rødt viser til svar på skriftlig spørsmål i Dokument nr. 15:2936 (2021–2022), hvor næringsministeren avviser å bruke statens eierskap i Norsk Hydro ASA til å ikke ta imot kompensasjon fra staten for egenkraft. Dette medlem mener dette fører til en unødvendig ekstrakostnad for skattebetalere.

KAP. 1428 ENOVA SF

Post 50 Overføring til Klima- og energifondet

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at regjeringen knapt har levert nye tiltak for energisparing og solenergi i møte med den pågående energikrisen. Det er alvorlig når hovedårsaken til krisen er mangel på energi. Dette medlem viser til Innst. 25 S (2022–2023), som ble avgitt fra energi- og miljøkomiteen 12. oktober 2022, der dette medlem har redegjort for Miljøpartiet De Grønnes forslag om en mer offensiv politikk som reduserer både strømforbruket og folks strømregninger samtidig som energisikkerheten styrkes. Dette medlem mener det er avgjørende at en bedre energipolitikk iverksettes raskt. Dette medlem foreslår derfor ekstra bevilgning til Enova over kap. 1428 post 50 på 750 mill. kroner på statsbudsjettet for 2022.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

Post 51 (Ny) Midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet ifb. høye strømpriser

Sammendrag

Regjeringen foreslår å opprette en midlertidig søknadsbasert energitilskuddsordning administrert av Enova SF (Enova). Formålet med ordningen er å hjelpe strømintensive foretak i en overgangsperiode med å omstille seg i lys av de høye strømprisene. Det overordnede målet for ordningen er å trygge arbeidsplasser og lokal næringsvirksomhet. Tilskuddsordningen skal dekke deler av strømintensive foretaks strømkostnader samtidig som den skal stimulere til investeringer i energisparing og -produksjon. I en utfordrende tid med knapphet på energi og tilhørende høye strømpriser må vi bruke kraften mer effektivt. Det gjelder også for næringslivet, som har potensial til å bruke energi mer effektivt både i bygg og i produksjonsprosesser.

Regjeringen legger opp til at den samlede rammen for ordningen skal være på 2,8 mrd. kroner. Regjeringen foreslår at det bevilges 1,6 mrd. kroner til tilskuddsordningen i 2022, samt at det gis en tilsagnsfullmakt på inntil 1,2 mrd. kroner. Regjeringen vil komme tilbake med forslag til bevilgning i 2023 i statsbudsjettet for neste år. Ordningen er rammestyrte, og tilskudd til foretak vil kunne bli avkortet i henhold til disponibel bevilgningsramme.

Avgrensning av ordningen

Regjeringen foreslår at ordningen avgrenses til foretak med minst 3 pst. strømintensitet i første halvår 2022, målt som faktiske strømkostnader (strømforbruk og nettleie, eksklusive merverdiavgift) som andel av omsetningen i samme periode. Med omsetning menes inntekter fra salg av varer og tjenester, som inngår i foretakets ordinære resultat (eksklusive skatter og avgifter direkte knyttet til salget).

Regjeringen foreslår at foretakets støtteberettigede strømforbruk må skje i et strømprisområde hvor gjennomsnittlig spotpris per kWt for månedene juli til september 2022 er minst doblet fra samme periode året før.

Regjeringen foreslår at foretak må innfri følgende grunnleggende kriterier for å omfattes av tilskuddsordningen:

- Foretak med registreringsplikt etter foretaksregisterloven § 2-1 må være registrert i Foretaksregisteret. Enkeltpersonforetak som ikke er registrert i Foretaksregisteret, må være registrert i Enhetsregisteret. Foretaket må være registrert senest 31. desember 2021.
- Foretaket må bedrive lovlig aktivitet, dvs. ha de tillatelse, godkjenninger eller bevillinger som kreves for driften.
- Foretaket må være skattepliktig til Norge for hele eller deler av sin virksomhet. Det gjøres unntak fra

dette vilkåret for ideelle organisasjoner med en omsetning på minst 50 000 kroner.

- Foretaket kan ikke ha utestående krav fra det offentlige om innbetaling av skatter, avgifter og lignende.
- Foretaket kan ikke være under konkursbehandling eller avvikling.

Regjeringen foreslår at følgende foretak ikke skal omfattes av tilskuddsordningen:

- Foretak som er skattepliktige etter petroleumsskatteoven § 5.
- Kraftintensiv virksomhet, definert som foretak med et årlig strømforbruk på over 100 GWt.
- Foretak som utøver aktiviteter innenfor næringshovedgruppe 35.1 Produksjon, overføring og distribusjon av elektrisitet i Norsk standard for næringsgruppering (SN2007).
- Boligselskap (borettslag, boligsameier, boligaksjeselskap eller tilsvarende) som er støtteberettiget under strømtøtteordningen for husholdninger og boligselskap.
- Foretak som er støtteberettiget under strømtøtteordningen for jordbruksforetak, veksthus og vaningslag eller strømtøtteordningen til frivillige lag og organisasjoner.

Regjeringen foreslår at foretak som benytter seg av fjernvarme i sin virksomhet, også skal omfattes av ordningen, og hvor tilsvarende inngangskriterium mht. strømintensitet og beregningsmodell for tilskudd vil legges til grunn. Regjeringen vil avklare detaljer knyttet til fjernvarme i forskriften som ordningen vil hjemles i.

Regjeringen foreslår at foretak som mottar tilskudd under ordningen, ikke skal kunne utbetale utbytte eller tilsvarende i 2023. Dersom tilskuddsmottakere utbetaler utbytte eller tilsvarende i 2023, vil utbetalt tilskudd kreves tilbakebetalt.

Foretak som har mottatt tilskudd som følge av høye strømkostnader for samme periode gjennom andre ordninger, eksempelvis gjennom kommunale ordninger, vil kunne få avkortet sine tilskudd under energitilskuddsordningen dersom dette er nødvendig av statsstøtterettslige grunner.

Regjeringen legger til grunn at tilskudd gjennom ordningen skal komme sluttbruker av strømmen til gode, eksempelvis leietakere.

Det vil kunne være aktuelt å sette ytterligere vilkår for avgrensning av ordningen i forbindelse med utarbeidelse av forskrift som hjemmel for ordningen, jf. under. Her vil også de ovennevnte kriteriene klargjøres.

Ordningens innretning

Regjeringen foreslår at alle foretak som oppfyller vilkårene for ordningen, skal kunne søke om tilskudd fra ordningen. I tillegg til kriteriene nevnt over må be-

drifter gjennomføre energikartlegging for å kvalifisere til tilskudd, se utdypende omtale under om energikartlegging. Tilskuddsperioden for ordningen foreslås å være fra 1. oktober til 31. desember 2022.

Regjeringen foreslår at tilskudd gjennom ordningen skal beregnes ved en tilskuddsmodell med to støtteinne. I støtteinne 1 inngår kun strømvhengig tilskudd. I støtteinne 2 inngår både strømvhengig tilskudd og investeringstilskudd for energitiltak. Foretak som gjennomfører energikartlegging, kan motta tilskudd på støtteinne 1. Dersom foretaket også gjennomfører energitiltak etter gitte kriterier, vil tilskuddet øke og tildeles etter støtteinne 2.

Regjeringen foreslår at den strømvhengige komponenten av tilskuddet beregnes – for begge støtteinne – gjennom at differansen mellom gjennomsnittlig strømpris per kWt eksklusive merverdiavgift som foretaket har betalt, og en terskelverdi på strømprisen på 70 øre/kWt, multipliseres med en støttefaktor og deretter med foretakets strømforbruk i antall kWt. Produktet utgjør beregnet strømvhengig tilskudd. Regjeringen foreslår at støttefaktoren for støtteinne 1 og 2 settes til inn-til hhv. 25 pst. og 45 pst. Den strømvhengige komponenten av tilskuddet utbetales kort tid etter tilsagn er gitt.

For å motta støtte etter støtteinne 2 må foretaket søke om og forplikte seg til gjennomføring av energitiltak. Regjeringen foreslår at foretak kan få dekket inntil 50 pst. av investeringskostnaden for forhåndsdefinerte tiltak. Det vil fremgå av nettsider for ordningen hvilke tiltak som omfattes. Det forutsettes at foretak tar utgangspunkt i tiltakene som er avdekket gjennom energikartleggingen, når de velger, og søker om, tiltak.

Samlet tak for tilskudd til et enkelt foretak/konsern settes til 5 mill. kroner, i tråd med det statsstøtterettslige hjemmelsgrunnlaget for ordningen. Den strømvhengige komponenten i tilskuddet kan maksimalt utgjøre 3,5 mill. kroner per foretak/konsern. Av dette følger det at et foretak eller konsern som mottar tilskudd under støtteinne 2, maksimalt kan motta 5 mill. kroner, hvorav strømvstøttekomponenten maksimalt kan utgjøre 3,5 mill. kroner. Et foretak eller konsern som mottar tilskudd under støtteinne 1, kan motta inntil 3,5 mill. kroner.

Det foreslås at bedrifter må gjennomføre energitiltaket de har fått tilsagn om støtte til i løpet av to år, og må sende sluttrapport til Enova for å få investeringstilskuddet utbetalt. For at et tiltak skal anses som gjennomført, kreves det minimum 50 pst. gjennomføringsgrad. Dersom tiltaket ikke er gjennomført, betales det ikke ut investeringsstøtte. Dersom dette innebærer at foretaket ikke oppfyller kravet til støttenivå 2 om gjennomføring av energitiltak, vil differansen mellom strømvstøttekomponentens nivå 2 og 1 kreves tilbakebetalt.

Det legges opp til én søknadsperiode for ordningens tilskuddsperiode, dvs. at foretak søker én gang for både det strømvhengige tilskuddet og energitiltak, da dette vil innebære mindre ressursbruk for både søker og Enova. Det tas sikte på at ordningen vil åpne for søknader i løpet av november, med søknadsfrist i desember. Alle søknader vil etter søknadsfristens utløp behandles samlet før tilsagn gis og tilskudd utbetales. Regjeringen legger opp til at utbetaling under ordningen vil skje i 2022, dersom søknadsfrist settes til medio desember.

Siden fakturering av strømkostnader for november og desember ikke vil være gjennomført i løpet av søknadsperioden, vil det være nødvendig å bruke estimerte verdier for strømforbruk og strømpris for november og desember som grunnlag for utmåling av tilskudd. Det vil også kunne være behov for en avregning tidlig i 2023 av utbetalt tilskudd opp mot faktisk strømforbruk og strømpris dersom det blir store avvik mellom estimerte og faktiske størrelser. Dette vil departementet fastsette i forskrift.

Regjeringen foreslår at ordningen skal være ramme- styrt. Utmålt støtte vil dermed kunne bli avkortet i henhold til disponibel bevilgning. Dersom det ved søknadsfristens utgang viser seg at omsøkt beløp overstiger disponibel ramme iht. budsjettvedtak gjort av Stortinget, foreslås det at tilskudd avkortes etter nærmere bestemmelser fastsatt i forskrift gitt i medhold av Stortingets budsjettvedtak etter dialog med partene i arbeidslivet. Regjeringen tar utgangspunkt i at det ved avkortning først og fremst vil være tilskudd gitt til energitiltak som avkortes. Enova vil ved søknadsfristens utløp informere departementet i tilfelle det blir behov for avkortning.

Saksbehandling, kontroll, offentliggjøring av opplysninger, evaluering

Regjeringen foreslår at gjennomføring av en kontroll utført av revisor eller autorisert regnskapsfører settes som vilkår for å motta tilskudd. Det tas sikte på en kontroll etter samme modell som den som ble benyttet i kompensasjonsordningen for næringslivet i forbindelse med koronapandemien.

Vilkåret om kontroll fra revisor/autorisert regnskapsfører vil nærmere defineres i forskrift for ordningen, herunder eventuelle unntak for søknader under et visst støttebeløp. Videre kan det være aktuelt at en andel av søkers kostnader for godkjenning fra revisor/regnskapsfører dekkes under ordningens ramme.

Gitt den forventede søknadsmengden som må håndteres under ordningen, vil søknadsbehandlingen måtte være automatisert. Det vil utføres stikkprøvekontroll av en andel av søknadene. Tilskuddsmottaker må sende inn sluttrapport for gjennomførte energitiltak, jf. omtale over.

Opplysninger om gitte tilskudd under ordningen vil gjøres allment tilgjengelig på nettsider for ordningen.

Regjeringen vil evaluere ordningen etter at den er avsluttet, herunder blant annet i hvilken grad formålet med ordningen ble oppnådd.

Om energikartlegging og energiltak

For at bedrifter skal kunne bruke energi mer effektivt, er det en forutsetning å ha god oversikt over energibruken. Energitiltak gir bedrifter god oversikt over tiltak som kan redusere energibehov og effektbehov, samt gi mulighet for lokal energiproduksjon.

Kartleggingen innebærer å samle inn alle tilgjengelige opplysninger om energibruk i produksjon, installasjoner, maskiner og bygninger, samt hvilke energikilder som benyttes. Videre må foretaket kartlegge hvordan kostnader fordeler seg ved å hente inn energipriser som påvirker beregningen av energikostnadene.

Når energibruken er grundig kartlagt, vil det gi oversikt over hvilke energikrevende prosesser det er viktig å forholde seg til. Etter dette etablerer foretaket lister over mulige tiltak som kan bidra til effektivisering og omlegging. Tiltakene i en slik liste bør rangeres etter hvor kostnadseffektive de er, det vil si at tiltak som koster minst å gjennomføre i forhold til energigevinsten, kommer øverst. For hvert tiltak på listen bør det inkluderes informasjon om energibærer, kostnad for gjennomføring og energibesparelse i tillegg til informasjon om selve tiltaket. Gjennom en slik oppstilling vil en tiltaksliste inneholde mye nyttig informasjon om hvor det vil være mest effektivt å konsentrere innsatsen og dermed legge grunnlaget for å prioritere energieffektiviseringstiltak som vil ha størst effekt.

Enova vil på sine nettsider tilgjengeliggjøre mer detaljert informasjon og veiledning knyttet til gjennomføring av energikartlegging.

Energitiltakene som foretak kan søke om støtte til, inkluderer energistyrings- og målingssystemer, termisk isolering av rør og deler av energisentraler samt ventiler, LED-lys og lysstyring, etterisolering av yttervegger og tak, utskifting av vinduer, ventilasjon, væske/vann- og luft/vann-varmepumper, solceller, trykklufttiltak, energigjenvinning, spillvarme, utskifting av eldre elektriske motorer, pumpe, kompressorer og vifter, pelletskjel, samt varmesentral. Et tiltak som kan være svært relevant for mange foretak, er investering i energimålings- og styringssystemer. Erfaring viser at man ved å følge opp energikartlegging med en slik investering kan oppnå opptil 10 pst. besparelse i energibruken sin.

Mer detaljert informasjon om de forhåndsgodkjente tiltakene vil tilgjengeliggjøres på nettsider for ordningen.

Økonomiske og juridiske rammer for ordningen

Regjeringen foreslår at ordningen skal hjemles i forskrift som vedtas med hjemmel i Stortingets budsjettvedtak, og som utarbeides i dialog med partene i ar-

beidslivet. I forskriften vil ovennevnte vilkår nærmere defineres og utdypes og ytterligere detaljer avklares, herunder forholdet mellom foretak og konsern mv. Det kan være aktuelt å sette nærmere vilkår om avgrensning, innretning mv. av ordningen i forbindelse med utarbeidelse av forskrift.

Regjeringen foreslår å gi Enova et særskilt oppdrag med å administrere ordningen. Oppdraget vil komme i tillegg til Enovas ordinære oppgaver og gå utenfor styringsavtalen med Klima- og miljødepartementet. Regjeringen foreslår å bevilge tilskuddsmidlene til Klima- og energifondet, men over ny post 51 Midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet ifb. høye strømpriser.

Energitilskuddsordningen utformes i tråd med Europakommisjonens midlertidige statsstøtteretningslinjer i forbindelse med krigen i Ukraina og sanksjonene mot Russland og Belarus, og det tas forbehold om godkjenning fra EFTAs overvåkingsorgan (ESA) rundt innretningen av ordningen. Tilskuddsperioden for ordningen foreslås å være fra 1. oktober til 31. desember 2022. Regjeringen legger opp til at ordningen skal åpne for søknader i november, forutsatt godkjenning fra ESA, med mål om at de første utbetalingene skjer før jul.

Regjeringen foreslår at ordningen skal være rammestyrt. Utmålt støtte vil kunne bli avkortet i henhold til disponibel bevilgning. Dersom det ved søknadsfristens utgang viser seg at omsøkt beløp overstiger disponibel ramme iht. budsjettvedtak fra Stortinget, vil tilskudd til det enkelte foretak avkortes. Enova vil informere departementet i tilfelle det blir behov for avkortning.

Regjeringen foreslår at det bevilges 1,6 mrd. kroner til ordningen i 2022, samt en tilsagnsfullmakt på inntil 1,2 mrd. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak. Forslag om bevilgning for 2023 vil fremmes i statsbudsjettet for neste år. Enovas kostnader forbundet med utvikling og drift av ordningen vil dekkes innenfor foreslått ramme.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, slutter seg til regjeringens forslag, jf. forslag til vedtak IV.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, slutter seg til regjeringens forslag, jf. forslag til vedtak I.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti mener det er usikkert om markedet vil tilby konkurransedyktige fastprisavtaler så raskt som regjeringen skisserer, og at det er vans-

kelig å allerede nå slå fast at dette vil kunne erstatte behovet for en støtteordning fra nyåret.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen senest innen desember 2022 vurdere om ordningen med energitilskudd fungerer etter hensikten, om det er behov for energitilskudd eller lignende ordninger til bedrifter i 2023, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Samtidig registrerer disse medlemmer at det er uttrykt en bekymring fra bedrifter som bruker naturgass, om at det kun er omstilling og energi fra strøm som dekkes av støtteordningen. Disse medlemmer ber regjeringen vurdere situasjonen for disse bedriftene og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre mener regjeringens forslag til energitilskudd for bedriftene er innrettet på en måte som kan gi et for lavt støttenivå og treffe for få bedrifter. Disse medlemmer foreslår derfor 800 mill. kroner for at flere be-

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
1428		Enova SF	
	51	(Ny) Midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet ifb. høye strømpriser, bevilges med	2 400 000 000»

Disse medlemmer viser til at foretak som mottar tilskudd, ikke skal kunne betale utbytte eller tilsvarende i 2023, ifølge regjeringens forslag. Regjeringen foreslår samtidig å øke formuesskatten i statsbudsjettet for 2023. Gitt at det skal være et utbytteforbud, bør det ikke være til hinder for at eiere tar ut eller låner penger fra bedriften til å betale formuesskatt. Disse medlemmer påpeker at utbytteforbudet ikke vil hindre at tilskuddsmidler tilfaller eierne i senere år. Forbudet kan derimot få negative konsekvenser i 2023, som innlåsing av kapital og mindre økonomisk forutsigbarhet.

Disse medlemmer mener energitilskudd til bedrifter bør være tidsavgrenset og fremme omstilling. Over tid må markedet tilpasse seg høyere og mer volatile strømkostnader. Regjeringen har ikke foreslått støtte i 2023 og viser til at en omlegging av skatteregler skal gi bedre tilbud av fastprisavtaler allerede fra årsskiftet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sine forslag ifb. revidert nasjonalbudsjett, jf. Innst. 450 S (2021–2022). I Høyres alternative budsjett ble oljepengebruken redusert med om lag 5 mrd. kroner sammenlignet med regjeringspartiene og Sosialistisk Venstreparti. I budsjettenigheten mellom regjeringspartiene og Sosialistisk Venstreparti var det om lag 2

drifter skal få energitilskudd, og at støtten skal dekke en større del av strømkostnadene. Forslaget legger til rette for at kravet til strømintensitet kan senkes fra 3 til 2,5 pst. Støttefaktoren for støttrinn 1 kan økes til en høyere sats enn 25 pst.

Strømprisene i høst har vært betydelig høyere enn i første halvår. Ved å senke kravet til støtteintensitet vil flere bedrifter som nå sliter med strømutgiftene, kunne få hjelp. En høyere sats for trinn 1 vil gi større hjelp raskt.

Støtteregulverket skal fastsettes i forskrift etter dialog med partene i arbeidslivet. Dersom partene ønsker en annen innretning av midlene enn beskrevet her, har regjeringen adgang til dette. Regelverket bør ha fleksibilitet til å ta høyde for sesongvariasjoner og urimelige utslag. For eksempel kan det opprettes en ventilordning innenfor rammen av bevilgningen.

Disse medlemmer foreslår å øke bevilgningen til energitilskuddsordningen med 800 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag, tilsvarende 2 400 mill. kroner i forhold til vedtatt budsjett.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

mrd. kroner i ytterligere inndekning, som ikke ble benyttet i Høyres alternativ. En del anslagsendringer ble ikke formidlet til hele finanskomiteen før etter at innstillingen var avgitt. Deler av den ubenyttede inndekningen brukes nå til økt energitilskudd for bedriftene. Det fremmes ikke eget forslag til vedtak nå, da vedtakene gjelder endring av gjeldende budsjett.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet merker seg at regjeringen foreslår at foretak som mottar tilskudd under ordningen, ikke skal kunne utbetale utbytte eller tilsvarende i 2023, og dersom tilskuddsmottakere utbetaler utbytte eller tilsvarende i 2023, vil utbetalt tilskudd kreves tilbakebetalt. Disse medlemmer mener dette setter en rekke potensielle små og mellomstore bedrifter og bedriftseiere i en svært vanskelig situasjon. Samtidig som mange av disse bedriftene vil være støtteberettiget, vil mange av eierne av de samme bedriftene ha behov for likvide midler for å betale en stadig økende formuesskatt. For mange vil utbytte fra bedriften være eneste mulighet for å betale statlig pålagte skatter og avgifter. Disse medlemmer mener det er svært uheldig at bedriftene må velge mellom strømsøtte på den ene siden, og å la være å be-

tale formuesskatt, med de konsekvensene det gir, på den andre siden.

Disse medlemmer viser til generell merknad under kap. 1.2, med henvisning til forslag om forbedret strømstøtteordning for både husholdninger, fritidseidendom, frivillig sektor og næring, samt reduksjon av særavgifter på strøm, drivstoff og mat, og går imot regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Rødt viser til behandlingen av strømstønsloven i Innst. 102 L (2021–2022), og til Innst. 171 S (2021–2022) og forslag Rødt har fremmet der.

Dette medlem mener at makspris på strøm på 35 øre/kWt, med oppdekningsplikt for produsentene og strengere regulering av krafteksporten, er den beste løsningen for å sikre rimelige og stabile strømpriser til husholdninger og næringsliv i Norge. Dette må følges av et topprissystem for forbruk i husholdninger og sektorspesifikke krav til energisparing og energieffektivisering, for å hindre sløsing.

Produksjonskostnadene for strøm er svært lave i Norge, og har ikke endret seg. Olje- og energidepartementet fastsatte nettopp konsesjonskraftprisen for 2022 til 11,57 øre/kWt. I 2021 var denne på 11,4 øre/kWt. Samtidig har prisen for husholdningene overstegget 6,12 kr/kWt på det meste – eksklusiv mva. og andre avgifter.

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
1428	Enova SF 51 (Ny) Midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet ifb. høye strømpriser, bevilges med	2 695 000 000»

2.10 Forsvarsdepartementet

KAP. 1700 FORSVARSDEPARTEMENTET

Post 79 (Ny) Militær støtte til Ukraina, kan nyttes under kap. 1720, post 1

Sammendrag

Det foreslås å bevilge 2 691 mill. kroner på ny post 79. Bevilgningen foreslås primært nyttet som tilskudd til egnede internasjonale finansieringsmekanismer for militær støtte til Ukraina, hvor den britiskstyrte mekanismen, IFU, som ble benyttet i tråd med bevilgningen vedtatt i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2022, er den mest aktuelle per nå.

Storbritannia har i mange år bistått Ukraina i oppbygging av landets forsvar og er godt stilt til å identifisere og prioritere ulike behov. Storbritannia tar videre ansvaret for å bringe materiellet frem til Ukraina. Regjeringen har som intensjon å delta med et norsk bidrag til Eu-

ropean Peace Facility (EPF), og vil ta initiativ til en prosess med EU om grunnlag og innretning for et eventuelt norsk bidrag. Disse, i tillegg til mekanismer ledet av USA, har bred kontakt med Ukraina og har vist evne til raskt å bringe støtten frem til landet. Sikkerhetspolitiske hensyn tilsier at Norge bør vurdere støtte gjennom alle de tre mekanismene. Videre vil det være viktig å ha fleksibilitet til å imøtekomme skiftende ukrainske militære behov. I den britiske mekanismen har Norge kontroll på hvordan pengene brukes. Deltakelse i de øvrige mekanismene gir Norge ulik grad av innflytelse på bruken. Dialog med EU indikerer at tredjeland har et betydelig handlingsrom for å utforme rammebetingelsene for nasjonale bidrag. Regjeringen vil utforske dette videre. En sentral forutsetning for donasjonene er at norsk eksportkontrollregelverk blir fulgt.

Støtten skal baseres på ukrainske behov og prioriteringer, og vil f.eks. kunne bestå av våpen og annet militært materiell, trening og utdanning av ukrainsk mili-

Dette medlem viser til forarbeidet til strømstønsloven, der Olje- og energidepartementet skriver at «den konsumprisjusterte spotprisen på kraft i perioden 2010–2020 [var] 33 øre per kWt eksklusiv merverdiavgift i gjennomsnitt».

Dette medlem mener at prissjokk som dette innebærer en reallønnsnedgang for folk med vanlig og lav inntekt, også når kostnadene til strøm gjør at bedrifter velter kostnadene over på kundene.

Lov om pristiltak (§ 1) slår fast at Kongen kan fastsette vedtak om maksimalpriser og maksimalavanser når det er nødvendig for å fremme en samfunnsmessig forsvarlig prisutvikling. Dette medlem viser til at det med andre ord er en åpning for å innføre makspris på strøm.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at de ekstraordinært høye strømprisene rammer mange bedrifter hardt. Dette medlem mener at strømstøtteordningen for bedriftene bør styrkes slik at den omfatter flere bedrifter og gir økt støtte. Dette medlem foreslår å senke terskelen for strømintensitet til 2,5 pst. for at flere bedrifter kan få støtte, og å øke støttesatsene med 15 prosentpoeng slik at støtetrinn 1 blir 40 pst. og støtetrinn 2 60 pst. Dette medlem foreslår derfor å øke bevilgningen med 1 095 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

tært personell, vedlikehold, reparasjon og oppgradering av materiell og etterforsyning av ammunisjon, drivstoff, smøremidler, mat, klær og evakuering av sårede for medisinsk behandling utenfor Ukraina. Hvilken type støtte det er aktuelt for Norge å bidra med, kan imidlertid endre seg som følge av uforutsigbarheten i det ukrainske forsvarrets situasjon, hvilke donasjoner andre land gir, og forsvarsindustriens kapasitet. Regjeringen vurderer derfor også muligheter for militær støtte til Ukraina utenom de internasjonale finansieringsmekanismene. Det kan derfor være nødvendig å komme tilbake til Stortinget med en justert fordeling av bevilgningen mellom kapitler og poster i nysaldert budsjett for 2022.

For å ivareta fleksibilitet i den løpende anvendelsen av midlene og ta hensyn til den iboende usikkerheten som er i markedet for militært materiell, foreslås det å gi posten stikkordet *kan nyttes under kap. 1720 post 1*, da det er Forsvarets logistikkorganisasjon som forestår slike anskaffelser av militært materiell.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Rødt understreker at Rødt fra første stund har fordømt Russlands folkerettsstridige angrepskrig mot Ukraina, og støtter ukrainernes rett til motstandskamp. Rødt har bedt om harde straffetiltak mot Putin-regimet; selvstendige sanksjoner mot russiske oligarker i norske farvann, stans i utbetaling av leterefusjon til russiske selskaper og norsk tilslutning til det ukrainske initiativet om å opprette et spesialtribunal for å etterforske og straffeforfølge det russiske lederskapet for aggresjonsforbrytelsen mot Ukraina.

Dette medlem viser til at Rødt også har tatt til orde for å slette Ukrainas statsgjeld til Verdensbanken og IMF, slik at milliardbeløp fra Ukraina ikke må gå til avdrag, renter og strafferenter, når de heller kan finansiere Ukrainas forsvarskamp, humanitær hjelp og gjenreising.

Dette medlem støtter regjeringens forslag om å bevilge 250 mill. kroner til vinterutrustning for ukrainske soldater, og viser videre til at Rødt har støttet norsk

militær hjelp til Ukraina i form av hjelmer, skuddsikre vester og sambandsutstyr, samt medisinsk utstyr.

Dette medlem viser samtidig til 1959-erklæringen fra Gerhardsen-regjeringen om ikke å eksportere norsk våpen og ammunisjon til områder hvor det er krig eller hvor krig truer, Stortingets påfølgende vedtak og det faktum at Norge etter 1959-vedtaket normalt ikke har sendt våpen til land i krig, heller ikke i situasjoner der Norge politisk støtter den angrepne part, som eksempelvis ved Sovjetunionens invasjon av Tsjekkoslovakia.

Dette medlem konstaterer at Norge er både Nato-medlem og nabo til Russland, med 198 kilometer direkte grenselinje. Blant de ti landene som bidrar med mest militært materiell til Ukraina, kommer anslagsvis 84 pst. fra land som ikke er i en slik situasjon, ifølge en oversikt hos BBC per august 2022.

Dette medlem viser til regjeringens foreslåtte tilskudd på 2 691 mill. kroner til internasjonale finansieringsmekanismer for militær støtte til Ukraina, og foreslår i stedet at samme sum bevilges i støtte til Ukraina som frie midler slik den ukrainske staten finner det hensiktsmessig og nødvendig å prioritere disse.

På denne bakgrunn går dette medlem imot regjeringens forslag og viser til egen merknad under nytt kap. 119 post 70 om å overføre den foreslåtte bevilgningen til nytt kap. 119 post 70 til støtte til Ukraina i møte med den russiske invasjonen.

Komiteens medlem fra Venstre berømmer regjeringen for både å ha donert militært materiell og bidratt med økonomisk støtte til våpenkjøp, men mener samtidig tempoet har vært for lavt. I nåværende situasjon er riktig å sørge for forutsigbarhet i både våpenstøtte og økonomiske rammer som er fleksible nok til å imøtekomme skiftende ukrainsk militært behov. Derfor foreslår dette medlem å bevilge 1 mrd. kroner ekstra i våpenstøtte til Ukraina, sammenliknet med regjeringens forslag.

Dette medlem mener også det er riktig å opprette et fond eller andre mekanismer for å bidra til gjenoppbygging av landet, men mener hovedprioriteten i nåværende situasjon må være å gi Ukraina tilstrekkelige midler og støtte til å forsvare seg selv. Dette medlem vil komme tilbake til ytterligere støttetiltak i behandlingen av budsjettet for 2023.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
1700		Forsvarsdepartementet	
	79	(Ny) Militær støtte til Ukraina, <i>kan nyttes under kap. 1720 post 1</i> , bevilges med.....	3 691 000 000»

KAP. 1720 FORSVARET

Post 1 Driftsutgifter

Sammendrag

Ukraina har et stort behov for å utruste sine militære styrker med nødvendig utstyr og bekledning for vinteren. Vinterutrustning er avgjørende for at de ukrainske soldatene skal kunne operere og forsvare seg gjennom høsten og vinteren, men mye av dette materiellet gikk tapt i krigens første måneder. Behovet for å bistå Ukraina med vinterutrustning til soldatene er derfor akutt, og mange vestlige land arbeider med å bistå. Landene som støtter Ukraina, bidrar i en koordinert innsats med å anskaffe varmeisolerende klær og annet materiell som beskytter soldatene mot kuldepåvirkning, som eksempelvis telt og primuser. Regjeringen foreslår derfor å øke bevilgningen på posten med 250 mill. kroner til innkjøp av vinterbekledning og -utrustning til ukrainske soldater.

Regjeringen foreslår videre å øke bevilgningen på posten med 55 mill. kroner for å dekke merutgifter knyttet til klargjøring og transport av materiell som allerede er donert til Ukraina, herunder nødvendig opplæring av ukrainsk personell i bruk og vedlikehold av donert materiell.

Samlet foreslår regjeringen at bevilgningen på posten økes med 305 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Rødt støtter regjeringens forslag om å bevilge 250 mill. kroner til vinterutrustning for ukrainske soldater, og viser videre til at Rødt har støttet norsk militær hjelp til Ukraina i form av hjelmer, skuddsikre vester og sambandsutstyr samt medisinsk utstyr.

Dette medlem støtter også bevilgningen av 55 mill. kroner over denne posten, som gjør at merutgifter til klargjøring og transport av materiell som allerede er donert til Ukraina, ikke går på bekostning av nødvendige driftsutgifter i forsvarsgrenene.

KAP. 1760 FORSVARSMATERIELL OG STØRRE ANSKAFFELSER OG VEDLIKEHOLD

Post 1 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 1760 post 45

Sammendrag

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen på posten med 4 mill. kroner for å dekke Forsvarsmateriells merutgifter knyttet til klargjøring av donasjoner til Ukraina.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

ANDRE SAKER

Fullmakt til å foreta donasjoner av militært materiell fra Forsvaret

Sammendrag

Norge har donert betydelige mengder militært materiell for å støtte Ukraina i deres forsvarskamp. Donasjonene er betydelige i verdi og omfang, og har vist seg å være til stor militær nytte for det ukrainske forsvaret. For Norges del er donasjonene av militært materiell som hittil er gjort, i det store og hele materiell som allerede er utfaset, eller som er i ferd med å fases ut fra Forsvarets arsenaler. Donasjonene har dermed i liten grad påvirket Forsvarets operative evne eller nasjonal beredskap.

Krigens gang i Ukraina og behovet til det ukrainske forsvaret kan imidlertid endre seg fort og er i sin natur uforutsigbart. Videre er det beheftet med stor usikkerhet hvilket materiell forsvarsindustrien kan produsere, og hvor hurtig dette materiellet kan overføres til Ukraina. Det er også vanskelig å forutsi hvilke donasjoner som vil komme fra andre nasjoner, og når disse kan skje. Det kan påvirke hvilke donasjoner det er aktuelt at Norge kan bidra med.

Skulle situasjonen på ukrainsk side forverres, eller det skulle oppstå kritisk mangel på enkelte typer materiell, kan det være aktuelt at Norge og andre land raskt donerer materiell fra operative strukturer eller nasjonale beredskapsbeholdninger som man normalt ikke ville donert. Dette kan for eksempel være aktuelt i tilfeller hvor norske beholdninger er nødvendige for å komplettere en større flernasjonale donasjon av et militært system, og hvor den norske beholdningen er avgjørende for at systemet som helhet skal kunne gi ønsket militær effekt. Slike donasjoner kan medføre en forminskning av forsvarsmakten og nasjonal beredskap, i alle fall i en tidsperiode, inntil materiellet er gjenanskaffet. I slike situasjoner kan det være behov for å fatte raske avgjørelser, og behovet for hemmelighold vil av sikkerhetsmessige grunner også være stort.

På bakgrunn av ovennevnte ber regjeringen om Stortingets samtykke til at Forsvarsdepartementet kan donere militært materiell fra Forsvaret dersom det anses særlig viktig for å bidra til Ukrainas forsvarskamp, jf. forslag til romertallsvedtak.

Norge er selv en nabostat til Russland og har vesentlige nasjonale interesser i nordområdene og knyttet til å vokte og trygge NATOs nordflanke. Regjeringen vil derfor legge til grunn en restriktiv linje når det gjelder eventuelle donasjoner som i mer enn liten grad kan føre til svekkelser i nasjonal beredskap eller forsvarsevne.

Dersom fullmakten benyttes, vil regjeringen konsultere Stortinget på hensiktsmessig måte.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, slutter seg til regjeringens forslag, jf. forslag til vedtak VI.

Komiteens medlem fra Rødt viser til egen merknad under kap. 1700 post 79.

2.11 Olje- og energidepartementet

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Dokument 8:281 S (2021–2022) om en mer rettferdig strømstøtteordning som opprettholder insentivene til å investere i energieffektivisering. Dette medlem er av den oppfatning at en slik utforming av strømstøtteordningen både ville vært mer rettferdig, de

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
1805	Strømbonus	
	50 (Ny) Strømbonus, bevilges med	8 500 000 000»

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen senest innen desember 2022 vurdere om ordningen med energitilskudd fungerer etter hensikten, om det er behov for energitilskudd eller lignende ordninger til bedrifter i 2023, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Forslag fra Høyre og Venstre:

Forslag 2

I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
1428	Enova SF	
	51 (Ny) Midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet ifb. høye strømpriser, bevilges med	2 400 000 000

Forslag fra Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen sørge for at strømstøtteordningen for frivillige organisasjoner endres slik at ordningen kan gi månedlige utbetalinger.

som har dårligst økonomi, vil tjene mest på denne, samtidig som det gir insentiver til å spare på strømmen.

Dette medlem mener også at statens økte inntekter som følge av høye strømpriser bør deles ut igjen. Dette medlem tar til etterretning at behandlingen av Dokument 8:281 S (2021–2022) ikke ga flertall for en ny ordning. Dette medlem viser til at grunnrenteskatten for vannkraft i 2022 er anslått til 63,3 mrd. kroner. I 2021 var grunnrenteskatten 19,9 mrd. kroner. Regjeringen anslår videre at de vil utbetale 34,8 mrd. kroner i 2022 i strømstøtte. Dette medlem foreslår derfor å øke utbetalingene til husholdninger som har hatt høye strømpriser i 2022, med 8,5 mrd. kroner. Dette tilsvarer en økt engangsutbetaling på 1 900 kroner per person eller 7 600 kroner for en familie på fire i tillegg til støtten som regjeringen deler ut. Det foreslås derfor opprettet et nytt kapittel 1805 Strømbonus og ny post 50 hvor det foreslås utbetalt 8,5 mrd. kroner i strømbonus.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til forbedringer i strømstøtteordningen for næringslivet.

Forslag fra Rødt:*Forslag 5*

I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
119	Økonomisk støtte til Ukraina	
	70 (Ny) Støtte til Ukraina i møte med den russiske invasjonen, <i>kan overføres,</i> bevilges med	2 691 000 000

Forslag fra Venstre:*Forslag 6*

I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
553	Regional- og distriktsutvikling	
	79 (Ny) Kommunal strømstøtteordning, bevilges med	500 000 000
1700	Forsvarsdepartementet	
	79 (Ny) Militær støtte til Ukraina, <i>kan nyttes under kap. 1720 post 1,</i> bevilges med	3 691 000 000

Forslag fra Miljøpartiet De Grønne:*Forslag 7*

I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
165	Solidaritetsfond	
	50 (Ny) Solidaritetsfond, bevilges med	900 000 000 000
2412	Husbanken	
	50 (Ny) Energitilskudd til husholdninger, bevilges med	300 000 000
1428	Enova SF	
	50 Overføring til Klima- og energifondet, økes med	750 000 000
	fra kr 4 134 013 000 til kr 4 884 013 000	
1805	Strømbonus	
	50 (Ny) Strømbonus, bevilges med	8 500 000 000

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en endring i lov om Statens pensjonsfond for å muliggjøre bruk av deler av fondets midler utenfor landets grenser.

Forslag fra Kristelig Folkeparti:*Forslag 9*

I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
315	Frivillighetsformål	
	61 Midlertidig tilskuddsordning for frivillige organisasjoner som følge av ekstraordinære strømpriser, <i>kan overføres, økes med</i>	470 000 000
	fra kr 480 000 000 til kr 950 000 000	

Kap.	Post Formål	Kroner
1142	Landbruksdirektoratet	
	75 Stønad til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømutfgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	443 000 000
	fra kr 500 000 000 til kr 943 000 000	
1428	Enova SF	
	51 (Ny) Midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet ifb. høye strømpriser, bevilges med	2 695 000 000

4. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
140	Utenriksdepartementet	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , økes med	5 000 000
	fra kr 97 183 000 til kr 102 183 000	
159	Regionbevilgninger	
	73 (Ny) Ukraina og naboland, <i>kan overføres</i> , bevilges med	3 995 000 000
315	Frivillighetsformål	
	61 Midlertidig tilskuddsordning for frivillige organisasjoner som følge av ekstraordinære strømpriser, <i>kan overføres</i> , økes med	70 000 000
	fra kr 480 000 000 til kr 550 000 000	
554	Kompetansesenter for distriktsutvikling	
	73 Merkur, <i>kan overføres</i> , økes med	23 000 000
	fra kr 61 310 000 til kr 84 310 000	
581	Bolig- og bomiljøtiltak	
	70 Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	194 000 000
	fra kr 4 463 588 000 til kr 4 657 588 000	
732	Regionale helseforetak	
	77 Laboratorie- og radiologiske undersøkelser, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	16 000 000
	fra kr 4 249 675 000 til kr 4 265 675 000	
880	Den norske kirke	
	60 (Ny) Midlertidig tilskuddsordning til kirkelige fellesråd, bevilges med	30 000 000
1138	Støtte til organisasjoner m.m.	
	70 Støtte til organisasjoner, økes med	2 000 000
	fra kr 41 302 000 til kr 43 302 000	
1142	Landbruksdirektoratet	
	75 Stønad til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømutfgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	376 000 000
	fra kr 500 000 000 til kr 876 000 000	
1420	Miljødirektoratet	
	74 CO2-kompensasjonsordning for industrien, økes med	900 000 000
	fra kr 2 800 000 000 til kr 3 700 000 000	
1428	Enova SF	
	51 (Ny) Midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet ifb. høye strømpriser, bevilges med	1 600 000 000

Kap.	Post Formål	Kroner
1700	Forsvarsdepartementet	
	79 (Ny) Militær støtte til Ukraina, kan nyttes under kap. 1720, post 01, bevilges med	2 691 000 000
1720	Forsvaret	
	1 Driftsutgifter, økes med	305 000 000
	fra kr 34 869 621 000 til kr 35 174 621 000	
1760	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	
	1 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 1760, post 45, økes med	4 000 000
	fra kr 2 010 886 000 til kr 2 014 886 000	
2410	Statens lånekasse for utdanning	
	1 Driftsutgifter, økes med	1 000 000
	fra kr 409 697 000 til kr 410 697 000	
	70 Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	210 000 000
	fra kr 3 896 642 000 til kr 4 106 642 000	
2460	Eksporthfinansiering Norge	
	26 (Ny) Forvaltning av midlertidig lånegarantiordning ifb. høye strømpriser, bevilges med	5 000 000
	27 (Ny) Forvaltning av garantiordningen for luftfarten, bevilges med	10 000 000
	56 (Ny) Tapsavsetning for midlertidig lånegarantiordning ifb. høye strømpriser, bevilges med	200 000 000
2755	Helsetjenester i kommunene mv.	
	70 Allmennlegehjelp, økes med	1 200 000
	fra kr 7 199 050 000 til kr 7 200 250 000	
5460	Eksporthfinansiering Norge	
	78 (Ny) Inntekter fra midlertidig lånegarantiordning ifb. høye strømpriser, bevilges med	1 000 000

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Forskudd på rammetilskudd

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2022 kan utgiftsføre uten bevilgning:

1. inntil 1 200 mill. kroner på kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd som forskudd på rammetilskudd for 2023 til kommuner.
2. inntil 300 mill. kroner på kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd som forskudd på rammetilskudd for 2023 til fylkeskommuner.

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser ut over gitte bevilgninger

III

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2022 kan foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
710	Vaksiner mv.	
	22 Salgs- og beredskapsprodukter m.m.	91,8 mill. kroner

IV

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2022 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men som ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Beløp
1428		Enova SF	
	51	Midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet ifb. høye strømpriser	1 200 mill. kroner

V

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier under midlertidig lånegarantiordning i forbindelse med høye strømpriser innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 1 000 mill. kroner.

Andre fullmakter

VI

Fullmakt til å foreta donasjoner av militært materiell fra Forsvaret

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet, i tråd med omtalen i proposisjonen, kan foreta donasjoner av militært materiell fra Forsvaret dersom det på grunn av utviklingen i krigen i Ukraina anses særlig viktig for å bidra til Ukrainas forsvarskamp. Fullmakten er gyldig til og med 31. desember 2023 og er beløpsmessig begrenset med inntil 3 mrd. kroner.

Oslo, i finanskomiteen, den 26. oktober 2022

Eigil Knutsen

leder og ordfører

